

Olasz Ferenc képei elé

Olasz Ferenc neve több mint két évtizeden át azt a Jézus-arcot hívta elő bennem, amelyhez foghatóan szépet se azelőtt, se azóta nem láttam. Egy alsópáhoki kőfeszületről készített közelképről van szó, amelyen a szenvedés a szemünk láttára tetszik át az örökkévalóságon túli szépséggé, s a szépség végtelen szenvedéssé szelődül. A lélek mozgóképe ez; mozgóképe a halálnak és a feltámadásnak. Az 1978-ban megjelent *Mindörökké* című kötetben fellapozott kép egy pillanat alatt meggyőzött arról, hogy látványának sugárzó ereje a hitelent is képes megtéríteni, a hívőben pedig a természettől morzsolódó, vonásait vesztített arc maga a bizonyosság. Én bizonyára észre se vettem volna ezt a szokványos határvigyázó keresztet. Olasz Ferenc nyitotta rá a szememet...

Nem tudom, illő és üdvös-e a filmrendezőnek is kiváló Olasz Ferencet fotóművésznek hívni. Én fény-metszőnek mondanám inkább, aki a hit kérdését és bizonyosságát a naponta megtért ember természetességével állítja figyelmünk középpontjába. Mert az örökéletbe ékelődő világot naponta fel kell építenünk vagy szerencsésebb esetben naponta tovább kell építenünk magunkban.

Az ezredfordulón krakkói munkám során ismertem meg őt személyesen. Krakkó akkor, 2000-ben Európa egyik kulturális fővárosa volt, amelyen a házigazdák után Magyarország szerepelt a leggazdagabb művészi programmal. A tizenhét magyar kiállítás egyikén Olasz Ferenc mutatkozott be. Nem másol, mint a Czartoryski Múzeumban, Leonardo da Vinci *Hermelines hölgyének szomszédságában*, a késő-középkort idéző Arzenál boltíves termében. „Soha ily méltó környezetben még nem állítottam ki” – nyugtázta az első szemlét követően.

A kiállítás tartalmaként ezúttal a Kárpát-medence különféle régióinak pléhkrisztusait bemutató, többségükben nagy méretű fotóit láthattuk, de első alkotói korszakából ízelítőt kapva meggyőződhattünk arról is, hogy a „szoció-fényképezésnek”, a portré-készítésnek is kiváló mestere.

A fotózást tanítók jelentős része azt vallja, hogy csak a fekete-fehér képek lehetnek igazán művésziek. Mintha Olasz Ferenc első kötete is ezt bizonyítaná. Persze a *Székelykapuk* című 1989-es albumban már ott „színesedik” az ezzel kapcsolatos kétely... A 2000. március 26-án Nagy Gáspár méltató szavaira és az ez alkalomból kiadott Pilinszky-kötetből lengyelül elszavalt versekre megnyílt krakkói kiállítás a portréktől eltekintve csupa színes alkotásokból állt. A hajdani fegyvertár sajátos román kori szentélyé alakult át, amelynek mélyén hatalmas kereszt magasodott. Pléhkrisztus-arcokból összeálló feszület... Az egymást kiegészítő Krisztus-portrékkal, feszületekkel jelölt tájképek sora labirintusként mintegy odavezetett. Aranyló őszenben, behavazott tájban, nyári verőfényben haladt kaleidoszkóp-váltakozással a szemlélődő ember. A fényképek természeti háttérének hangulatától függően. Sajátos húsvéti vándorútja a krisztusi pléharcmozaik-feszületnél ért véget... Hogy nyomban folytatódjék is... Vagy kezdetét vegye egy másik út...

Az akkor április 20-án véget érő kiállítást a látogatottságra való tekintettel a hónap végéig meghosszabbították. Én azóta se bontottam le magamba.

Kovács István